

Deklaracja ideowa Ruchu społeczno-oświatowego

W dniach 11—13 listopada 1938 r. odbyła się Konferencja Porozumiewacza Ak. Kół Oświatowych. Wygłoszono i przedyskutowano kilka zasadniczych referatów, jak: „Ruch społeczno-oświatowy i jego ideologia”, „Praca na terenie wiejskim”, „Praca na Ziemiach Wschodnich”, „Praca na Ziemiach Zachodnich”.

Konferencja wykazała zwartość i jednomyślność polskiej młodzieży, czego dowodem była jednomyślnie uchwalona Deklaracja Ideowa, którą poniżej podajemy:

Delegaci Kół Akademickich: Polskiej Macierzy Szkolnej i Towarzystwa Czytelni Ludowych z Warszawy, Wilna, Poznania, Katowic, Piotrkowa i Cieszyńska, zebrani w 20-tą rocznicę Niepodległości na ogólnopolskiej Konferencji Młodzieży Akademickiej pracującej oświatowo, nawiązując do tradycji pracy oświatowej tych Towarzystw, stwierdzają konieczność zjednoczenia wysiłków na podniesienie oświaty i kultury wszystkich członków Narodu Polskiego w jednym powszechnym ruchu

społeczno-oświatowym i w tym celu stwarzają stałe porozumienie Akademickich Kół społeczno-oświatowych, które w swoim działaniu będą się kierowały następującymi wytycznymi:

1) Żądaniem ruchu społeczno-oświatowego jest wychowanie nowego człowieka zdolnego do budowy ładu społecznego i kulturalnego w Polsce na podstawach chrześcijańskich i narodowych.

2) Człowiek ten, przed którym stoi trud przebudowy życia narodowego, wyróżniać się będzie zgodnością wewnętrzną wlad duchowych i fizycznych, opartą na harmonii z Bogiem, Narodem i Państwem. Będzie to jednostka świadoma swej odpowiedzialności w życiu zbiorowym, zajmująca w nim tworzącą postawę, stawiającą obowiązki ponad uprawnienia, aczciwa w życiu indywidualnym i zbiorowym, pozbawiona przesądów klasowych i mitujących swa prace.

3) Ruch społeczno-oświatowy wzbudzi w całym Narodzie nieustępliwe dążenie do przyłączenia rdzennych ziem historycznych polskich.

4) Praca społeczno-oświatowa inteligencji wśród innych grup Narodu jest obowiązkiem wynikającym z nakazu sprawiedliwości społecznej.

5) Cele swa ruch społeczno-oświatowy osiągnie przez:

a) budzenie w Polakach poczucia dumy narodowej, wypływającej z przekonania o wielkiej roli Narodu Polskiego, jako obrońcy kultury i cywilizacji zachodniej — rzymskiej.

b) zlikwidowanie zjednoczonym wysiłkiem wszystkich obywateli na terenie kultury narodowej wpływów, wrogich idei chrześcijańskiej i polskiej, która winna przyswajać na wszystkich szczeblach życia narodowego.

c) zapewnienie Polakom wyłącznego wpływu na środki oświatowe, a przede wszystkim na książki, żywe słowo, film, teatr, świetlice itp.

d) krzewienie oświaty ogólnej i zawodowej oraz pracy społecznej na wsi polskiej, zdemoralizowanej przez walki partyjne i pograżonej jeszcze w ciemności. Ruch społeczno-oświatowy, oparty na bezinteresownej pracy, daleki od walk z innymi, chce współpracować na terenie wsi z wszystkimi ludźmi dobrej woli, dającymi jej swą rzetelną pracę.

e) niesienie pomocy robotnikom, w zdobywaniu kultury i wyzwaniu się z „proletariackiego” kompleksu niższości, uznając, że robotnicy mają równe prawa do pełnego życia kulturalno-duchowego.

f) podjęcie przygotowania kobiety polskiej do obowiązków stażniczki kultury narodowej na odcinkach odpowiadających jej psychice.

Przedstawiciele młodzieży Akademickiej pracującej oświatowo w Towarzystwach: Polska Macierz Szkolna i Towarzystwo Czytelni Ludowych, przyjmując powyższe wytyczne jako obowiązujące w przyszłej pracy, wyrażają przekonanie, że ruch społeczno-oświatowy spotka się z moralną i osobistą pomocą wszystkich czynników zatrudnionych o przyszłość kulturalną Narodu Polskiego.

Właściciel cegielni — morderca oddał się w ręce policji

Tragiczne zajście wydarzyło się ostatnio we wsi Chomentów w woj. Łódzkiej.

Właścicielowi tamtejszej cegielni Franciszkowi Ciesielskiemu zastąpił drogę wierzycielka jego, Eleonora Piotrowska wraz z mężem, którym Ciesielski winien był 1500 zł. Piotrowscy domagali się zwrotu części należności. Podrażniony tym Ciesielski wydobyl z kieszeni rewolwer i oddał w kierunku Piotrowskiej i jego żony kilka strzałów.

Dworec autobusowy w Siedlcach

Ostatnio wybudowany został przy zbiegu ulic Ś-to Jańskiej i Sienkiewicza w Siedlcach dworec autobusowy. Budynek mieści poczekalnię, bufet, sklep z gazetami i obsługę stacji benzynowej.

Dworec oddany będzie do użytku pasażerów na Nowy Rok.

główni Franciszkowi Ciesielskiemu zastąpił drogę wierzycielka jego, Eleonora Piotrowska wraz z mężem, którym Ciesielski winien był 1500 zł. Piotrowscy domagali się zwrotu części należności. Podrażniony tym Ciesielski wydobyl z kieszeni rewolwer i oddał w kierunku Piotrowskiej i jego żony kilka strzałów.

Ciężko ranny Piotrowski niebawem zmarł na miejscu wypadku, żonę zaś jego w stanie beznadziejnym przewieziono do szpitala.

Po dokonaniu zbrodni Ciesielski wsiadł na rower udając się do komisariatu P. P. w Zduńskiej Woli, gdzie złożył meldunek o dokonaniu zabójstwa.

Holandia proponuje żydów Sasiadom Niemiec a sama zamyka szczelnie granicę

HAGA, 17. 11. W związku z ewentualnością napływu uchodźców żydowskich do państw bezpośrednio sąsiadujących z Niemcami, rząd holenderski wystąpił do zainteresowanych państw z propozycją skoordynowania stanowiska na rzecz spraw i akcji pomocy w tej sprawie uchodźców.

HAGA, 17. 11. Urządowo komunikują, że publikowane często-kroć za granicą wiadomości, jakoby Holandia otworzyła swe granice dla uciekinierów żydowskich, są mylne. Enuncjacja urzędowa stwierdza między innymi, że jedynie ograniczona liczba takich uciekinierów znaleźć może schronienie na terytorium Holandii. Każdy indywidualny wypadek wymaga aprobaty ministerstwa sprawiedliwości.

Na skutek mylnego poglądu, jakoby Holandia zdecydowała się wpuścić większą ilość uciekinierów żydowskich na swe terytorium, wzmógł się ostatnio nacisk tych uciekinierów na granicę holenderską w takim stopniu, że — jak twierdzi komunikat — rząd holenderski zmuszony został do ponownego wzmocnienia kontroli granicznej.

ABC sporów

W niedzielę start bokserów w drużynowych mistrzostwach Polski

Mecz piłkarski Polska — Irlandia zamknął „wielki sezon” sportów letnich. Wobec tego, że sporty par excellence zimowe czekają wciąż jeszcze na przychylny aurę, więc na placu pozostałi narażenie tylko bokserzy, najprzeważnie łudek sportowy.

Pięcioraz rozpoczynał sezon dwoma meczami między państwami przystępującymi w nadchodzącą niedzielę do drużynowych mistrzostw w boksie.

Drużyny podzielone zostały na 4 grupy:

1. Warta (Pozn.) LWS. (Lub.), Wisła (Kraków).
2. HCP (Pozn.), IKB (Świętochłowice).

3. IKP (Łódź), Gopłania (Inowrocław), Elektryk (Wilno).
4. Okęcie (Warsz.), Lechia (Lwów), Strzelec (Janowa Dolina).

Faworytami w poszczególnych grupach są: Warta, IKP, Okęcie. Za mniej pewne uchodzi zwycięstwo HCP za słazkami.

W grupach walczą każdy z każdym ale tylko jeden raz. Spotkań rewanżowych nie będzie.

W niedzielę walczą następujące pary drużyn: w Lublinie LWS — Wisła, we Lwowie Lechia — Okęcie, w Poznaniu HCP — IKB, w Wilnie Elektryk — IKP.

Mecz lubelski powinien przynieść zwycięstwo bardziej rutynowanej i wyrównanej Wiśle, w stosunku 10:0. We Lwowie zawodnicy Okęcia Czortek, Kozłowski i Bakowski w normalnych warunkach przegrać nie mogą. Faworytem będzie również Mszcz. Władze ciężki powołani zwycięży lwowianin Szewarkowski. Pozostałe

OD CZEGO ZALEŻY ROZWÓJ CEN

Dalszy rozwój cen zależy prawie całkowicie od wyniku zbiorów w krajach półkuli południowej.

W Australii stan zbiorów był w końcu października mało pomyślny, tak, że przewidywany był w niektórych okęgach wyraźny niedoład. Po okresach długotrwałej suszy spadły wprawdzie w zagrożonych okolicach deszcze, niewiadomo jednak o ile zdołają one przynieść poprawę. Ostatnie szacunki obracają się około cyfry 3.5 mln. ton, gdy w ub. kampanii zbiory wynosiły 5,1 mln. ton.

POMYŚLNIEJ W ARGENTYNIE

Znacznie pomyślniejsze władze mogą dochodzić z Argentyny, gdzie susza nie dała się prawie wcale we znaki. Donoszono wprawdzie o słabych przymrozkach, nie zdołały one jednak poczynić większych szkód.

Rekordowych zbiorów przypuszczalnie Argentyna nie będzie miała, jednakże według dzisiejszego stanu zasiewów, urodzaj jej, jeśli osiągnie przewidywaną wielkość 7 mln. ton, będzie odpowiadał przeciętnej z lat 1932 do 1938.

Nie można jednak zapominać, że listopad jest w Argentynie miesiącem krytycznym i warunki atmosferyczne, jakie on ze sobą przyniesie mogą jeszcze dużo zmienić w obecnych przewidywaniach.

Zbiory obydwóch krajów eksportujących z półkuli południowej wyniosły łącznie według dotychczasowych przewidywań mniej więcej tyle samo co zbiory zeszłoroczne, które należały do słabszych.

Na rynku krajowym ceny pszenicy utrzymywały się przez cały miesiąc bez żadnych prawie zmian. Stan zasiewów pszenicy o zimej przedstawia się według danych G. U. S. lepiej niż średnio.

Nożem w plecy za odmowę podania wódki

Do restauracji Andrzeja Wietrzyka w Siemianowicach Sobieskiego 37 przybył 30-letni Jerzy Wawrosz, żądając od gospodarza wódki na kredyt. Kiedy jednak Wietrzyk kategorycznie odmówił żądaniu, Wawrosz wyjął z kiesze-

ni noż i ugodził nim restauratora w plecy, zadając ciężką ranę.

Rannego restauratora przewieziono do miejscowego szpitala Spółki Brackiej, a Wawrosza osadzono w areszcie policyjnym.

RADIO

SOBOTA, 19. 11.
6.30 „Kiedy ranne”. 6.35 Gimnastyka. 6.50 Muzyka. 7.00 Dziennik. 7.15 Muzyka. 8.00 Audycja dla szkół. 11.00 „Śpiący w polu”. 11.25 Północ bez słów. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Audycja polonowa.

13.00 „Tomeś Pałuch na dnie morza”. 13.30 Muzyka obiadowa. 14.00 Dziennik. 14.30 Wład. gospodarza. 14.50 Kronika. 15.00 Recital śpiewacy. Wład. gospodarza. 15.30 Recital śpiewacy. Wład. gospodarza. 16.00 Pog. akt. 17.10 KKO 17.15 Ustroj państwa komorek — pogadanka. 17.25 „Wład. katek na płotek i mruga”. — audycja muzyczna. 17.30 Audycja dla Polaków za granicą. 18.15 Koncert rozrywkowy. 19.35 Audycja informacyjna. 21.00 Muzyka taneczna. 21.50 Koncert w wyk. Ork. P. i. z udziałem Ireny Dobiekiej. 22.50 Aud. informacyjna. 23.05 Wiadomości z Polski w języku niemieckim. 23.15 Muzyka taneczna.

NASZKAWESZ AUDYCJE
18.00 „Tomeś Pałuch na dnie morza” — aud. dla dzieci.
18.35 Recital śpiew. Wład. gospodarza. 18.50 Audycja dla Polaków za granicą.
19.15 Koncert rozrywkowy.
21.30 Koncert Ork. P. i. z udziałem Ireny Dobiekiej.

WARSZAWA II.
14.00 Muzyka obiadowa. 14.50 Muzyka popularna. 15.00 Wiadomości sportowe. 15.10 Koncert muzyki polskiej. 15.45 Złoty kulturowy. 16.00 Muzyka taneczna. 16.30 Formy twórczości wielkich kompozytorów: Claude Debussy (płyty). 21.00 Ludwik w Beethovena — Sonata fortepianowa Es-dur 21.20 Umberto Giordano: „Fedora” — opera. 21.30 Fragmenty baletów — koncert.

STACJA KROKOPALOWA
0.05 Koncert lekkiej muzyki na dwa fortepiany. 0.30 Zespoły polskich pieśniarzy. 0.45 Dziennik. 1.00 Muzyka ludowa. 1.30 200 lat ziomierza polskiego — audycja słowno-muzyczna. 2.00 „Narodzinny i rozwój kultury polskiej”. — pogadanka. 2.10 Polska Kapela Ludowa Feliksa Dzierżanowskiego.

NIEDZIELA, 20. 11.

WARSZAWA I.
7.15 „Pod Twoją obronę”. 7.20 Muzyka. 8.00 Dziennik. 8.15 Audycja dla wsi. 8.15 Nabożeństwo z Kościoła Matki Boskiej Ostrobramskiej we Lwowie. 11.45 Audycja oświatowa w programach radiowych. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Poranek muzyczny: „Twórczość Wład. gospodarza”. 13.00 Wyjątki z Pism. 13.30 Audycja kulturalna. 13.45 Przegląd kulturalny. 13.55 Muzyka obiadowa. 14.40 „Wszystkiego po trochu” — audycja dla dzieci. 15.00 Audycja dla wsi. 16.30 „Straty klasyczne” — poemat muz. 17.00 „Słódce nad morzem” — słuchowisko. 17.30 Koncert żołnierski. 19.25 Pogadanka. 19.30 Melodie z timów dzwilkowych. 19.40 „Jak się robi film?”. 20.15 Audycja informacyjna. 21.20 Lekka muzyka fortepianowa. 21.40 „Nasza wielka słabość” — audycja liter. — muzyczna. 22.20 Muzyka taneczna. 23.00 Aud. informacyjna. 23.05 Wiadomości z Polski w języku angielskim.

NASZKAWESZ AUDYCJE
9.15 W 20-tą rocznicę Obroty Lwowa. 13.03 Twórczość Wład. gospodarza. 13.30 „Straty klasyczne” — poemat muzyczny. 13.40 „Słódce nad morzem” — słuchowisko. 17.30 Koncert żołnierski. 21.40 „Nasza wielka słabość”.

WARSZAWA II.
14.30 Utwory na skrzypce. 15.00 Orkiestra i solista — koncert popularny. 16.00 Muzyka taneczna. 21.00 Formy twórczości wielkich kompozytorów — Piotr Czajkowski: Utwory symfoniczne (płyty). 22.00 Twórczość Chopina (płyty). 22.55 Muzyka taneczna.

STACJA KROKOPALOWA
0.05 „Ze słowem i piosenką po kraju”. 0.45 Dziennik. 0.55 Co słychać w sporcie polskim? 1.00 Śpiewa chór Jurandota. 1.40 „Pod znakiem barbarskiej miłki”. 2.00 Gwiedza ze słuchaczami. 2.10 Muzyka polska.

Kotowania giełd warszawskich

GIELDA PIENIEŻNA

Dewizy: Holandia 289.40, Bruksela 89.95, Londyn 25.08, Montreal 5.26 i 3.4, Nowy Jork 5.81.75, Nowy Jork (kabel) 5.82, Paryż 14.06, Praga 18.27, Sztokholm 129.20, Zurych 120.30.

Pożyczki: 8 proc. prem. inwest. I em. 84.00 — 84.25, II em. 83.25; 8 proc. prem. inwest. seriowa I em. 92.75, II em. 91.50; dolarówka 42.50, 4 proc. konsolidacyjna 66.50, 4,5 proc. wewn. państw. 65.00.

Listy zastawne: 8 proc. ziemskie dolar. gwai. kupon 97.08, 4 i pół proc. ziemskie seria V 64.50 — 64.75 — 64.25, 8 proc. Warszawy 77.25 — 78.38 (po 1000) 74.00; (1936 r.) 72.00; 5 proc. m. Piotrkowa (1938 r.) 62.75.

Akcje: Bank Polski 182.00; Warsz. Tow. Fabr. Cukru 36.00 — 35.50; Węgl. 34.50 — 34.25; Lilipol 88.25; Mo-

drzejów 20.25; Ostrowiec 65.50; Zyrardów 60.50.

GIELDA ZBOŻOWA

Pszenica jednolita 20.00 — 20.50; żyto 14.00 — 14.50, jęczmień 15.00 — 15.50, owies I st. 16.00 — 16.75; gryka 16.75-17.25, proso 16.00-17.00, rzepak ożmy 44.00 — 44.50, wyka 19.00-19.50; gruch polny 23.00-23.50; koniec białe 250-270, mąka pszena gat. I 39.00-42.00, gat. II 30.50-32.50; żytnia gat. I 25.50-26.00, gat. II 15.00 — 15.50, żytnia „azowa” 19.50 — 20.00; otrępy pszenne grube 10.25 — 10.75, średnie 9.25 — 9.75; maki 9.25-9.75, żytnie 8.50-9.00; makiuchy imi 19.50 — 20.00; makiuchy rzepak 12.75 — 13.25; trut. nowa 28.25 — 27.75, siano prasowane 6.00 — 6.50; słoma prasowana 4.25 — 4.75.

5 osób zatrutych gazem

LWÓW, 17. 11. Na skutek pęknięcia przewodów gazowych uległa zatruciu gazem świetlnym rodzina złożona z 5 osób. 4 ofiary zatrucia odwieziono do szpitala. Piątą ofiarę pozostawiono opiece domowej.

Charakterystycznym jest, że wypadek nastąpił w mieszkaniu, które nie posiadało przewodów gazowych, i do którego gaz przedostał się z ulicy.

Wiadomości gospodarcze

POGORSZENIE KONIUNKTURY W EKSPORCIE CEBULI

Dowiedujemy się z Kół ogrodniczych, że po kilkudniowym ożywieniu i niewielkiej rytyce cen na tebulę w końcu października b. r., obecnie ceny cebuli na rynku angielskim spadły, jak również zainteresowanie polską cebulą eksportową poważnie zmalało.

KONTROLA MLECZNOŚCI

Min. R. i R. zwołuje na dzień 30 listopada b. m. konferencję, poświęconą sprawie kontroli mleczości oraz doradztwa żywieniowego. W konferencji wezmą udział przedstawiciele samorządu rolniczego, Omówione będą w referatach: kontrola mleczości jako czynnik hodowli zarodowej oraz sprawa doradztwa żywieniowego i zagadnienie uruchomienia stałych kursów dla asystentów kontroli obór.

KONTYNGENTY NA DÓWÓZ NASION OGRODOWYCH

Min. R. i R. wystąpiło z wnioskiem do Min. P. i H. o uruchomienie kontyngentów autonomicznych na nasiona ogrodowe i na nasiona rol-

ne. Uruchomienie kontyngentów spodziewane jest w końcu bieżącego miesiąca.

Zw. Polsk. Zrzeszeń Ogrodn. przysyła nadal podania o pozwolenie na dowóz nasion ogrodniczych z Niemiec, Danii i Holandii.

W najbliższym czasie komisja kontyngentowa Polsk. Stow. Wytw. i Kupc. Nasion przystąpi do podziału kontyngentów umownych na okres listopad — grudzień 1938 r.

SPOŻYCIE PIWA WZRASTA

Zrzeszenie Browarów i Słodowni dokonało obliczeń sprzedaży piwa w Polsce w październiku b. r. Z obliczenia tego wynika, że w październiku b. r. sprzedaż piwa osiągnęła najwyższą cyfrę z pośród tych miesięcy w latach 1934 — 1937 i wyniosła 124 tys. hektolitrow. W porównaniu do października ub. r. wzrost wynosi 20 tysięcy hl, t. j. 19,2 proc. Zauważyć tu jednak trzeba, że mimo stale postępującego wzrostu — cyfry sprzedaży piwa pozostają jeszcze wciąż daleko w tyle za takimi cyframi z okresu wysokiej konsumpcji, t. j. lat 1929 i 1930. (G. S. J.).

Sprótnęła fabryka mebli na ul. Dzielnej

Wczoraj rano wybuchł pożar w fabryce mebli, należącej do Stanisława Szczerbińskiego, przy ul. Dzielnej 72. Na miejsce wysłano natychmiast cały oddział, oraz rezerwę — IV-go. W chwili przybycia straży, pożar zajmował całe IV-te piętro dużego murowanego budynku, zajętego w większej części przez fabrykę i zakłady przemysłowe (fabryka taśm „Artek”, fabryka mebli „Garde Meuble”, zakłady mechaniczne „Sigma” i zakład elektrotechniczny „Elektro-automat”).

Akcja straży ezła równolegle w dwóch kierunkach. Część strażaków pracowała nad zlokalizowaniem ognia, inni zaś — starali się zabezpieczyć pozostałe fabryki. Wskutek pożaru zajęła się znaczna ilość mebli, przygotowanych do wysyłki, oraz surowy materiał (denaturat i politura, oraz drzewo) i niemożność dostania się do źródła ognia. Dopiero po wywróceniu całego dachu, po dwugodzinnej akcji, ogień ugaszono. Straty b. znaczne. Fabryka nie była ubezpieczona od pożaru.